

คุณลักษณะและทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามความคิดเห็น
ของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา
กรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียนที่ 2

The Characteristics and Skills of School Administrators in The Digital Era
According to The Opinion of Teachers Under The Secondary Educational
Service Area Office Bangkok 1: School Group 2

ณัฐวดี ชูวัง¹, อัจฉรวารรณ จันทร์เพ็ญศรี²
Natvadee Chuwang¹, Atcharawan Chanpensri²

Received: 24 กันยายน 2565 Revised: 20 ตุลาคม 2565 Accepted: 22 ตุลาคม 2565

บทคัดย่อ

การวิจัยในครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อศึกษา 1) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา 2) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา และ 3) ความสัมพันธ์ของคุณลักษณะและทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียนที่ 2 กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครู จำนวน 276 คน มาจากการสุ่มกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถามที่มีค่าความเชื่อมั่นเท่ากับ .93 สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ผลการศึกษาพบว่า 1) คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับมาก 2) ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลอยู่ในระดับ และ 3) ความสัมพันธ์ของคุณลักษณะและทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง มีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ โดยรวมเท่ากับ .91

¹ นักศึกษาลัทธิสุตรครุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร; Master of Education (Educational Administration), Phranakhon Rajabhat University, Thailand; e-mail: natvadee.wnk@gmail.com

² ดร., มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร; Dr., Phranakhon Rajabhat University, Thailand.

คำสำคัญ: คุณลักษณะ, ทักษะ, ผู้บริหารสถานศึกษา, ยุคดิจิทัล

ABSTRACT

The objectives of this study were to study: 1) the characteristics, 2) the skills and 3) the interconnection between characteristics and skills, of school administrators, under The Secondary Educational Service Area Office Bangkok 1 Group 2, in the digital era. The sample group consisted of 276 government teachers from the stratified sampling group. The instrument used in the study was a questionnaire with a confidence value of 0.93. The statistics used in the data analysis were percentage, mean, standard deviation. and Pearson's Product Moment Correlation Coefficient.

The results of the study revealed that: 1) characteristics of school administrators in the digital era were at a high level, 2) The skills of school administrators in the digital era were at a high level, and 3) the interconnection between characteristics and skills of school administrators in the digital era showed a high level of positive correlation, that had a correlation coefficient overall equal to 0.91

KEYWORDS: Characteristics, Skills, School administrators, Digital era

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

โลกมีความเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว การใช้เทคโนโลยีในการติดต่อสื่อสาร การทำงาน ทั้งในด้านเศรษฐกิจ การแพทย์ การศึกษา แต่ละประเทศต้องพึ่งพาอาศัย ร่วมมือกันในการแลกเปลี่ยนข้อมูลต่างๆอย่างทั่วถึง เทคโนโลยีจึงมีบทบาทสำคัญในการพัฒนา ปรับเปลี่ยน การดำเนินชีวิตของคนในปัจจุบันจึงทำให้เกิดการเปลี่ยนทิศทางของสังคมในศตวรรษที่ 21 ที่เป็นยุคของดิจิทัล ดังนั้นเพื่อเป็นการเตรียมความพร้อม ในด้านของภาครัฐได้มีการกำหนดวิสัยทัศน์เชิงนโยบายการพัฒนาเศรษฐกิจของประเทศหรือที่รู้จักกันในชื่อ Thailand 4.0 ที่จะนำประเทศไทย ออกจากการที่ประชาชนมีรายได้ปานกลางเป็นประเทศที่มีประชาชนรายได้สูง โดยการขับเคลื่อนด้วยนวัตกรรม ทั้งด้านสังคม เศรษฐกิจและทรัพยากรมนุษย์ ให้มีคุณภาพสูงขึ้น (ไทยคู่ฟ้า, 2560) ดังนั้นการศึกษาจึงมีความจำเป็นและเป็นส่วนหนึ่งของการเป็นกลไกในการพัฒนาทรัพยากร มนุษย์ เพื่อให้ประเทศเข้าสู่ Thailand 4.0 ยุคของดิจิทัล

การสร้างผู้เรียนให้มีคุณลักษณะที่ตรงกับยุคดิจิทัลนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาต้องคิดวิเคราะห์พัฒนาการจัดการศึกษาให้มีคุณภาพและศักยภาพ เพื่อที่จะสามารถนำไปแข่งขันในเวทีโลกได้ โรงเรียนจึงเป็นสถานที่ถ่ายทอดความรู้ ผูกทักษะ รวมถึงเสริมสร้างคุณลักษณะด้านต่างๆ เพื่อเตรียมความพร้อมในการให้ผู้เรียนเป็นสมาชิกที่ดีของสังคมและพลโลก โดยการกำกับดูแลติดตามและบริหารจัดการของผู้บริหารสถานศึกษา จะเห็นได้ว่าผู้บริหารสถานศึกษามีบทบาทสำคัญในการกำหนดแนวทางให้กับบุคลากร เพื่อให้สามารถดำเนินงานได้ตามเป้าหมายดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาต้องมีคุณลักษณะที่หลากหลาย เช่น มีการเรียนรู้อย่างต่อเนื่อง มีความคิดสร้างสรรค์และความสามารถในการใช้นวัตกรรม มีการคิดเชิงกลยุทธ์ มีวิสัยทัศน์ มีคุณธรรม จริยธรรม เป็นนักสร้างสรรค์ เป็นนักคิดวิเคราะห์ สร้างพลังเชิงบวก มีความมุ่งมั่นและความพากเพียร มีความรู้ด้านเทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร สามารถเผชิญกับความท้าทายในโลกที่มีความซับซ้อน (จาตุรนต์ ฉายแสง, 2559: 37); (ชัยยนต์ เพาพาน, 2559: 4-6)

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษามีความสำคัญในการพัฒนาคุณภาพของคนและการแพร่ระบาดของเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 (COVID-19) ทำให้รูปแบบการเรียนรู้มีการนำเทคโนโลยีมาประยุกต์ใช้ในการจัดการเรียนการสอน ทำให้ทักษะทางด้านเทคโนโลยีจึงมีความสำคัญมากสำหรับครูผู้สอนจากการที่ต้องพัฒนาสื่อการสอนหรือหาแหล่งเรียนรู้ต่างๆ ที่เอื้อต่อการเรียนรู้ของนักเรียนในยุคดิจิทัล ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเข้ามาปรับบทบาทในการเร่งปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการเรียนการสอนของครูปรับเปลี่ยนเนื้อหาตามหลักสูตรควบคู่ไปกับการพัฒนาทักษะใหม่ๆ ให้กับครูผู้สอน เพื่อพัฒนาคุณภาพทางการศึกษาให้สูงขึ้น (ฉัตรสิรินทร์ มีสุข, 2564) ดังนั้น ทักษะของการเป็นผู้นำที่มีประสิทธิผล ผู้บริหารสถานศึกษาจำเป็นต้องได้รับการพัฒนาทักษะที่สำคัญต่อการบริหารจัดการสถานศึกษา นำไปสู่การบริหารงานให้มีประสิทธิภาพ

สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เป็นหน่วยงานในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ ได้ตระหนักถึงความสำคัญของการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการจัดการเรียนการสอน ตามแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 - 2579 ที่ได้กำหนดวิสัยทัศน์ว่า “คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาและเรียนรู้ตลอดชีวิตอย่างมีคุณภาพดำรงชีวิตอย่างเป็นสุข สอดคล้องกับหลักปรัชญาของเศรษฐกิจพอเพียงและการเปลี่ยนแปลงของโลกศตวรรษที่ 21” มุ่งพัฒนาผู้เรียนทุกคนให้มีคุณลักษณะและทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 (3Rs8Cs) ที่สามารถไปแข่งขันในเวทีโลกได้ (แผนการศึกษาแห่งชาติ, 2560) ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคใหม่ในศตวรรษที่ 21 ยุคของดิจิทัลต้องมีความรู้ความสามารถ

คุณลักษณะ ทักษะและประสบการณ์ทางการบริหารการศึกษาเพื่อพัฒนาสถานศึกษาให้ทันสมัย
เหมาะสมกับการเปลี่ยนแปลงของโลก

ดังนั้น จากที่มาและความสำคัญของปัญหาดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า คุณลักษณะและ
ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษามีส่วนสำคัญในการบริหารจัดการ จึงมีความสนใจที่จะศึกษา
คุณลักษณะและทักษะผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักเขตพื้นที่ การศึกษา
มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียนที่ 2 ว่าควรเป็นอย่างไรที่จะเหมาะสมและ
สอดคล้องกับสถานการณ์ในยุคดิจิทัลและเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนาคุณลักษณะและทักษะ
ของผู้บริหารสถานศึกษาและส่งผลให้เกิดประสิทธิผลแก่โรงเรียน อันนำมาซึ่งการพัฒนาการจั
ดการศึกษาให้มีคุณภาพและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของมาตรฐานการศึกษาชาติต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามความคิดเห็นของครู
สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียนที่ 2
2. เพื่อศึกษาทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามความคิดเห็นของครู สังกัด
สำนักเขตพื้นที่การศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียนที่ 2
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของคุณลักษณะและทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุค
ดิจิทัลตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษา กรุงเทพมหานคร
เขต 1 กลุ่มโรงเรียนที่ 2

สมมุติฐานของการวิจัย

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลมีความสัมพันธ์อย่างมีนัยสำคัญกับทักษะ
ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร
เขต 1 กลุ่มโรงเรียนที่ 2

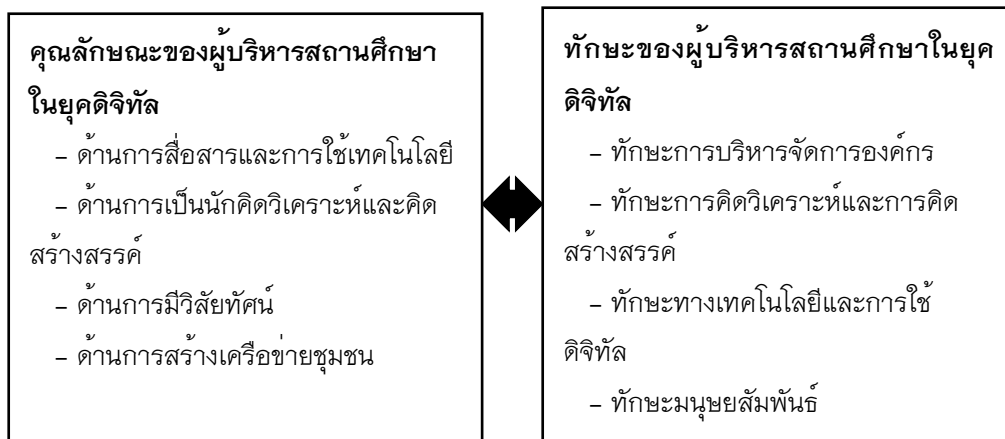
ขอบเขตของการวิจัย

จากการศึกษาแนวคิด ทฤษฎีและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทำให้สามารถกำหนดตัวแปรได้ ดังนี้

1. ตัวแปรต้น ได้แก่ คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย
  - 1.1 ด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี
  - 1.2 ด้านการเป็นนักคิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์
  - 1.3 ด้านการมีวิสัยทัศน์
  - 1.4 ด้านการสร้างเครือข่ายชุมชน

2. ตัวแปรตาม ได้แก่ ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ประกอบด้วย
  - 2.1 ทักษะการบริหารจัดการองค์กร
  - 2.2 ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์
  - 2.3 ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล
  - 2.4 ทักษะมนุษยสัมพันธ์

กรอบแนวคิดของการวิจัย

ภาพที่ 1 กรอบแนวคิดของการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากร ได้แก่ ครู กลุ่มโรงเรียนที่ 2 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา กรุงเทพมหานคร เขต 1 ปีการศึกษา 2564 จำนวน 980 คน

กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ ครู กลุ่มโรงเรียนที่ 2 ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 จำนวน 276 คน ซึ่งได้มาโดยใช้สูตรของเครจซี่และมอร์แกน (Krejcie and Morgan, 1970) จากนั้นทำการแบ่งกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้นภูมิ (Stratified random sampling) แล้วนำไปเทียบสัดส่วนจากประชากรแต่ละสถานศึกษา

ตารางที่ 1 แสดงจำนวนประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ที่	ชื่อโรงเรียน	ขนาด	ประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	โยธินบูรณะ	ใหญ่พิเศษ	150	42
2	สามเสนวิทยาลัย	ใหญ่พิเศษ	144	40
3	สตรีวิทยา	ใหญ่พิเศษ	134	38
4	ศรีอยุธยา ในพระอุปถัมภ์ฯ	ใหญ่พิเศษ	132	37
5	ราชวินิต มัชฌม	ใหญ่	98	28
6	สันติราษฎร์วิทยาลัย	ใหญ่	81	23
7	ราชันนาทอาจารย์ สามเสน วิทยาลัย 2	กลาง	64	18
8	วัดราชาธิวาส	กลาง	46	13
9	มัธยมวัดมกุฏกษัตริย์	กลาง	34	10
10	มัธยมวัดเบญจมบพิตร	เล็ก	22	6
11	วัดนอายนพคุณ	เล็ก	24	7
12	ศิลาจารย์พัฒนา	เล็ก	21	6
13	โยธินบูรณะ 2 (สุวรรณสุทธาราม)	เล็ก	19	5
14	วัดบวรนิเวศ	เล็ก	11	3
รวม			980	276

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสอบถามความคิดเห็นของครูเกี่ยวกับคุณลักษณะและทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 ซึ่งมีลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) แบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) และคำถามแบบปลายเปิด (Open-ended Questionnaire) แบ่งเป็น 4 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสอบถามข้อมูลเกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) เพื่อสอบถามข้อมูลพื้นฐาน ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา ตำแหน่งและประสบการณ์ในการทำงาน

ตอนที่ 2 แบบสอบถามเกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert Scale) จำนวน 26 ข้อ

ตอนที่ 3 แบบสอบถามเกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียนที่ 2 เป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) มี 5 ระดับตามวิธีการของลิเคิร์ต (Likert Scale) จำนวน 24 ข้อ

ตอนที่ 4 แบบสอบถามปลายเปิด เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถาม เสนอข้อเสนอนะและแนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับคุณลักษณะและทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียนที่ 2

ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างเครื่องมืออย่างเป็นขั้นตอนและมีการหาคุณภาพของเครื่องมือ โดยนำแบบสอบถามให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบความเที่ยงตรง (Content validity) และความถูกต้องของเนื้อหา (Content) โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence: IOC) โดยมีผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 3 ท่าน แล้วนำผลคะแนนที่ได้คำนวณหาค่า IOC โดยข้อคำถามที่มีค่า IOC ตั้งแต่ 0.67–1.00 ถือว่ามีค่าความเที่ยงตรงใช้ได้ แล้วนำแบบสอบถามที่ได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้วไปทดลองใช้ (Tryout) กับครู โรงเรียนสายปัญญา ในพระบรมราชินูปถัมภ์ จำนวน 30 คน แล้วหาความเชื่อมั่น (Reliability) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach, 1990) ได้ค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α – coefficient) เท่ากับ 0.93 แสดงถึงค่าความเชื่อมั่นของเครื่องมือสามารถนำไปใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. นำหนังสือจากวิทยาลัยการฝึกหัดครู มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร ถึงผู้อำนวยการสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
2. นำหนังสือขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูลยื่นต่อผู้บริหารสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียนที่ 2 เพื่อขออนุญาตเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยได้ดำเนินการเก็บข้อมูลโดยผ่านทาง Google Forms และเดินทางไปเก็บข้อมูลจากโรงเรียนใกล้เคียงด้วยตนเอง ทำการส่งแบบสอบถามไป 276 ฉบับ ได้คืนมา 276 ฉบับคิดเป็นร้อยละ 100

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. ตรวจสอบจำนวนและความสมบูรณ์ของแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาแต่ละฉบับ
2. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 1 เกี่ยวกับข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) นำมาแจกแจงความถี่ (Frequency) เป็นรายชื่อใช้การวิเคราะห์คำนวณหาค่าร้อยละ (Percentage) และนำเสนอในรูปแบบความเรียง
3. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 2 เกี่ยวกับคุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัลตามความคิดเห็นของครู มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียงแล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับและแปลผล
4. นำข้อมูลจากแบบสอบถามตอนที่ 3 เกี่ยวกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามความคิดเห็นของครู มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) แล้วนำเสนอในรูปแบบความเรียงแล้วนำไปเทียบกับเกณฑ์ค่าเฉลี่ย 5 ระดับและแปลผล
5. ทำการวิเคราะห์ความสัมพันธ์ของคุณลักษณะและทักษะของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัลตามความคิดเห็นของครู ใช้การวิเคราะห์ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) แล้วเปรียบเทียบกับเกณฑ์ (ชูศรี วงศ์รัตน์, 2546)
6. นำข้อมูลจากแบบสอบถามปลายเปิดตอนที่ 4 เกี่ยวกับข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขปัญหาคุณลักษณะและทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามความคิดเห็นของครู มาสรุปและบรรยายเป็นความเรียง

สรุปผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ผลการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เป็นเพศหญิง ร้อยละ 61.60 มีอายุระหว่าง 31-40 ปี ร้อยละ 39.10 มีตำแหน่งเป็นครู ร้อยละ 51.40 มีการศึกษาระดับปริญญาตรี ร้อยละ 68.50 มีประสบการณ์การทำงาน ระหว่าง 1-5 ปี ร้อยละ 42.00
2. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.89$, S.D. = 0.66) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ คุณลักษณะด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ($\bar{X} = 3.98$, S.D. = 0.58) คุณลักษณะด้านการมีวิสัยทัศน์ ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.79) คุณลักษณะด้านการเป็นนัก

คิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.88$, S.D. = 0.64) และคุณลักษณะด้านการสร้างเครือข่ายชุมชน ($\bar{X} = 3.82$, S.D. = 0.78) ตามลำดับ

3. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.74) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากในทุกทักษะ โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ได้แก่ ทักษะทางเทคโนโลยีและการใช้ดิจิทัล ($\bar{X} = 3.97$, S.D. = 0.74) ทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.76) ทักษะการบริหารจัดการองค์กร ($\bar{X} = 3.90$, S.D. = 0.78) และทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ($\bar{X} = 3.79$, S.D. = 0.86) ตามลำดับ

4. ความสัมพันธ์ระหว่างคุณลักษณะกับทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ตามความคิดเห็นของครู มีดังนี้

ตารางที่ 2 แสดงค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของคุณลักษณะและทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล โดยใช้ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน

ทักษะของผู้บริหาร สถานศึกษา ในยุคดิจิทัล	คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล				
	ด้านการ สื่อสารและ การใช้ เทคโนโลยี (X_1)	ด้านการ เป็นนักคิด วิเคราะห์ และคิด สร้างสรรค์ (X_2)	ด้านการมี วิสัยทัศน์ (X_3)	ด้านการ สร้าง เครือข่าย ชุมชน (X_4)	ผลรวม (X_{total})
ทักษะด้านการ บริหารจัดการ องค์กร (Y_1)	0.73**	0.84**	0.87**	0.88**	0.89**
ทักษะการคิด วิเคราะห์และการคิด สร้างสรรค์ (Y_2)	0.78**	0.86**	0.87**	0.90**	0.91**

ตารางที่ 2 (ต่อ)

ทักษะของผู้บริหาร สถานศึกษา ในยุคดิจิทัล	คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล				
	ด้านการ สื่อสาร และการ ใช้ เทคโนโลยี (X_1)	ด้านการ เป็นนักคิด วิเคราะห์ และคิด สร้างสรรค์ (X_2)	ด้านการมี วิสัยทัศน์ (X_3)	ด้านการ สร้าง เครือข่าย ชุมชน (X_4)	ผลรวม (X_{total})
ทักษะทางเทคโนโลยี และการใช้ดิจิทัล (Y_3)	0.74**	0.83**	0.77**	0.82**	0.84**
ทักษะด้านมนุษย สัมพันธ์ (Y_4)	0.72**	0.79**	0.75*	0.81**	0.82**
ผลรวม (Y_{total})	0.78**	0.87**	0.86**	0.90**	0.91**

** มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

5. การสรุปข้อเสนอแนะและแนวทางการแก้ไขปัญหาเกี่ยวกับคุณลักษณะและทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามความคิดเห็นของครู พบว่า

คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารมีความสามารถในการสื่อสารให้ผู้ร่วมงานเข้าใจในงานที่ได้รับมอบหมาย มีเหตุผลในการแก้ปัญหาไม่ยึดติดรูปแบบการทำงานแบบเก่าๆ เปิดรับฟังปัญหาข้อเสนอแนะจากผู้อื่นอย่างเปิดใจ เข้าใจสถานการณ์ที่เปลี่ยนแปลง รอบคอบ ตัดสินใจอย่างเด็ดขาด รวดเร็ว ว่องไว ลดการทำงานซ้ำซ้อน เป็นผู้นำในด้านการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ

ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ผู้บริหารมีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ นำแนวคิดใหม่ๆ ที่ดีสามารถรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่นมาปรับใช้ในการบริหารจัดการทรัพยากรให้เกิดประสิทธิภาพสูงสุดโดยเลือกใช้เทคโนโลยีมาแก้ปัญหาให้ตรงจุดเหมาะสม ค้นคว้าหา

ความรู้ใหม่ ๆ เป็นตัวอย่างให้กับบุคลากร โดยการสนับสนุน ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีจัดหาเครื่องมือที่ทันสมัย มีคุณภาพที่ดีสามารถแบบอย่างที่ดีกับผู้ที่บังคับบัญชา

อภิปรายผล

1. คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียนที่ 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจากปัจจุบันผู้บริหารสถานศึกษาตระหนักดีว่าการสร้างความแตกต่างของศักยภาพเป็น สิ่งสำคัญที่ผู้บริหารจะต้องมี เพื่อรองรับการเปลี่ยนแปลงและให้สอดคล้องกับนโยบาย Thailand 4.0 และแผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560-2574 จึงมีความจำเป็นที่ต้องพัฒนาและปรับปรุง คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีอยู่เดิม เพื่อเพิ่มพูนศักยภาพ ชีตความสามารถที่มีความ โดดเด่นเหมาะสมต่อการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ซึ่งสอดคล้องกับ ศรายุทธ เมืองคำ (2563: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่องคุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 18 จังหวัดระยอง พบว่า คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษายุคประเทศไทย 4.0 โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ ศวัสมน แป้นทิม (2563: 181) ได้วิจัยเรื่อง คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อ คุณภาพผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2 พบว่า คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษา ในศตวรรษที่ 21 โดยภาพรวมและรายด้านอยู่ในระดับมาก

2. ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียนที่ 2 โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้เนื่องจาก ผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล จะต้องมีความสามารถและความชำนาญ เพื่อใช้ในการบริหารจัดการ สถานศึกษา โดยใช้ทรัพยากรที่มีอยู่ให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ผู้บริหารจะต้องพัฒนา ความสามารถทักษะด้านต่างๆ ให้มีความชำนาญทันต่อยุคเทคโนโลยี เพื่อให้งานบรรลุตาม วัตถุประสงค์ ซึ่งสอดคล้องกับสัตตบุษย์ โพธิ์รุท (2564: บทคัดย่อ) ที่ได้วิจัยเรื่อง ทักษะการ บริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อประสิทธิผลโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขต พื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 21 พบว่า ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ตามความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียนและครูผู้สอน โดยรวมอยู่ในระดับมาก และสอดคล้องกับ บุญส่ง กรุงชาติ (2561: บทคัดย่อ) ได้วิจัยเรื่อง ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหาร สถานศึกษาชั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาสุรินทร์ เขต 3 พบว่า ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาชั้นพื้นฐาน โดยรวมอยู่ในระดับมาก

3. ความสัมพันธ์ของคุณลักษณะและทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียนที่ 2 พบว่า ในภาพรวมมีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 โดยใช้ค่าสถิติค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ของเพียร์สัน (Pearson's Correlation Coefficient) ซึ่งสอดคล้องกับสมมติฐานที่ตั้งไว้โดยมีค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์โดยรวมเท่ากับ 0.91 โดยพบว่า ครูที่มีความสัมพันธ์ทางบวกในระดับสูงสุด คือ คุณลักษณะด้านการสร้างเครือข่ายชุมชนกับทักษะการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะผู้บริหารสถานศึกษามีคุณลักษณะด้านการสร้างเครือข่ายชุมชน ที่แสดงออกถึงการกระทำหรือพฤติกรรมของผู้บริหารสถานศึกษาที่มีความสามารถในการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ให้กับทุกภาคส่วนทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา ประกอบกับบริบทของชุมชนและสังคมบริเวณรอบสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียนที่ 2 ที่ผู้บริหารสถานศึกษามีการส่งเสริมและสนับสนุนให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลเป็นช่องทางในการสื่อสารและใช้ในการบริหารสถานศึกษา ทั้งนี้เพื่อความสะดวกรวดเร็วในการปฏิบัติงานเป็นแหล่งเก็บข้อมูลประชาสัมพันธ์กิจกรรมและการดำเนินงานต่างๆ ของสถานศึกษา โดยมีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลที่หลากหลายเป็นช่องทางในการติดต่อสื่อสาร เช่น E-mail, Line, Facebook, TikTok, website ของสถานศึกษาอยู่แล้ว ซึ่งเป็นเครื่องมือในการสร้างเครือข่ายชุมชน นอกจากนี้ยังมีสถานการณ์การแพร่ระบาดของโรคติดเชื้อไวรัสโคโรนา 2019 เป็นเหตุให้มีการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสื่อสารมากขึ้น ทั้งในด้านการบริหารสถานศึกษา ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านการจัดสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการจัดการเรียนการสอนและการเผยแพร่ข้อมูลดิจิทัลต่างๆ ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายกระทรวงศึกษาธิการ โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน (2564) ที่มีการกำหนดรูปแบบการจัดการเรียนการสอน 50n ประกอบด้วย การจัดการเรียนการสอนผ่านระบบโทรทัศน์ (On-air) การจัดการเรียนการสอนผ่านสื่ออิเล็กทรอนิกส์ (On-demand) การจัดการเรียนการสอนแบบถ่ายทอดสด (Online) การจัดการเรียนการสอนด้วยการนำส่งเอกสารที่บ้าน (On-hand) และการจัดการเรียนการสอนที่โรงเรียน (On-Site) และยังสามารถจัดการเรียนแบบผสมผสานหลายรูปแบบ ดังนั้นในปัจจุบันสถานศึกษาได้คิดว่าสถานการณ์โควิดภายในสถานศึกษากำลังอยู่ในสถานการณ์ที่ไม่สามารถคุมได้สามารถใช้มาตรการ 50n ที่เคยมีการทำมาแล้วก่อนหน้านี้ได้ ซึ่งการตัดสินใจแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ เป็นผลมาจากทักษะในการ

คิดวิเคราะห์และคิดสร้างสรรค์ของผู้บริหารสถานศึกษาที่ได้มีการส่งเสริมและสนับสนุนให้เกิดการคิดวิเคราะห์ การแก้ปัญหาในสถานการณ์ต่างๆ มีความหลากหลายมากยิ่งขึ้น การใช้เทคโนโลยีเข้ามาเป็นเครื่องมือที่ช่วยในการอำนวยความสะดวก ทำให้การบริหารจัดการต่างๆ ภายในสถานศึกษาเป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับมณฑาทิพย์ นามนุ (2561) ที่ได้ศึกษาเรื่องทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2 ในทักษะด้านการคิดวิเคราะห์และการคิดสร้างสรรค์ พบว่าผู้บริหารสถานศึกษามีกระบวนการและเป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และเป็นผู้นำในทุกด้าน มุ่งความเชี่ยวชาญด้านทักษะต่างๆและความรู้ทางปัญญา เพื่อการพัฒนาและเป็นผู้ริเริ่มสร้างสรรค์เปิดรับแง่มุมใหม่ๆที่หลากหลาย เพื่อความก้าวหน้าในอนาคต

นอกจากนี้ พบว่า คุณลักษณะด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีกับทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ มีความสัมพันธ์ทางบวกอยู่ในระดับสูง แต่เป็นคู่ที่มีความสัมพันธ์ทางลบที่ต่ำที่สุด ซึ่งสะท้อนให้เห็นถึงศักยภาพของผู้บริหารสถานศึกษา ในยุคดิจิทัลที่ต้องเน้นถึงการมีความสามารถทางการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยี ซึ่งเป็นเครื่องมือที่ส่งผลให้เกิดการมีมนุษยสัมพันธ์ต่อผู้ที่เกี่ยวข้อง เมื่อมีความสัมพันธ์ที่ดีย่อมส่งผลให้การบริหารงานต่างๆ มีประสิทธิภาพมากขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับอมร ปานศรีแสง (2564) ที่ศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษากับประสิทธิผลในการบริหาร สถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัดกรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบึงกุ่ม พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษา มีความรู้ ความสามารถ มีคุณวุฒิที่เหมาะสม รวมทั้งมีประสบการณ์ในการบริหารสถานศึกษา จึงมีการใช้ ทักษะการสื่อสารในการบริหารสถานศึกษาที่มีประสิทธิภาพ โดยการเลือกใช้ภาษา ท่าทาง หรือสัญลักษณ์ในการสื่อสารที่เหมาะสม สื่อสารได้ตรงตามบริบทแวดล้อม และสถานการณ์ปัจจุบัน สื่อสารได้ตรงความหมาย เป็นต้นแบบที่เหมาะสมในการ ปฏิบัติตน และปฏิบัติงาน และสอดคล้องกับพรทิพย์ เฟ็งกลัด (2560) ได้ศึกษาเรื่อง การสื่อสารของผู้บริหารกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดกาญจนบุรี พบว่าผู้บริหารสถานศึกษาส่วนใหญ่การสื่อสารที่ดีและมีประสิทธิภาพมีการสื่อสารข้อมูลข่าวสารอยู่บนพื้นฐานของความจริงใจถูกต้องและทันสมัย เพื่อมุ่งเน้นพัฒนางานของโรงเรียนให้มีประสิทธิภาพ ใช้เทคนิค วิธีการสื่อสารที่สอดคล้องกับวุฒิภาวะของผู้ฟัง มีการใช้ Social media เพื่อแจ้งข้อมูลต่างๆ ได้อย่างรวดเร็วและทันต่อเหตุการณ์ ดังนั้นจึงเป็นเครื่องมือในการสร้างมนุษยสัมพันธ์กับบุคลากรทั้งภายในและภายนอกสถานศึกษา

สอดคล้องกับปรัชญาริการ์ แก่นดีลัง (2556) ที่ศึกษาเรื่อง ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 5 พบว่า ผู้บริหารสถานศึกษาได้ให้ความสำคัญในเรื่องการสร้างมนุษยสัมพันธ์เพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการบริหารงาน ช่วยสร้างความสัมพันธ์อันดี เกิดความเข้าใจ ความไว้วางใจ เป็นส่วนช่วยให้การปฏิบัติงานเกิดความราบรื่น เกิดความร่วมมือร่วมใจในการทำงาน ประสานงานจนบรรลุเป้าหมายของสถานศึกษาอย่างมีประสิทธิภาพ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 จากการศึกษา พบว่า คุณลักษณะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียนที่ 2 ในด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ด้านการสร้างเครือข่ายชุมชน ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรเข้าหาชุมชนบริเวณรอบสถานศึกษา กระตุ้นการพัฒนาการศึกษาของชุมชน ให้ชุมชนมีส่วนร่วมในกิจกรรมหรือการบริหารงานของสถานศึกษาให้มากขึ้นกว่าเดิมพร้อมทั้งสร้างเครือข่ายภายนอกสถานศึกษาไม่ว่าจะเป็นองค์กรของภาครัฐหรือเอกชน

1.2 จากการศึกษา พบว่า ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียนที่ 2 ในทักษะที่มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดคือ ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ ดังนั้น ผู้บริหารสถานศึกษาควรให้ความสนใจและให้ความสำคัญกับครูและบุคลากรในสถานศึกษาและใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการสานความสัมพันธ์ สร้างแรงจูงใจให้บุคลากรในเรื่องการใช้เทคโนโลยีดิจิทัลในการปฏิบัติงาน พร้อมทั้งสร้างความเชื่อมั่น มีความมั่นใจ และ ควบคุมอารมณ์ของ ตนเองได้อย่างมั่นคงในทุกสถานการณ์

1.3 จากการศึกษา พบว่า ความสัมพันธ์ของคุณลักษณะและทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามความคิดเห็นของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากรุงเทพมหานคร เขต 1 กลุ่มโรงเรียนที่ 2 คุณลักษณะด้านการสื่อสารและการใช้เทคโนโลยีกับทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ เป็นคู่ที่มีค่าความสัมพันธ์ที่ทางบวกต่ำที่สุด ดังนั้นผู้บริหารสถานศึกษาควรมีการสื่อสารที่ตรงประเด็น ชัดเจนในการสิ่งที่ต้องการให้บุคลากรปฏิบัติ ใช้เทคโนโลยีเป็นช่องทางในการสื่อสาร เป็นต้นแบบที่ดีให้กับบุคลากรภายในสถานศึกษาและหมั่นเสริมแรงบวกด้วยการสร้างขวัญและกำลังใจให้บุคลากรในการปฏิบัติงานอยู่เสมอ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาคุณลักษณะและทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัลตามความคิดเห็นของครู ในหน่วยงานสังกัดอื่นๆ

2.2 ควรศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อการเป็นผู้บริหารสถานศึกษาในยุคดิจิทัล ในหน่วยงานสังกัดต่างๆ

เอกสารอ้างอิง

- จาตุรนต์ ฉายแสง. (2559). *เปิดมุมมองพลิกวิกฤตการศึกษาไทย*. กรุงเทพฯ : เอดาร์ไอพี.
- ฉัตรสิรินทร์ มีสุข. (2564). การพัฒนาความเป็นผู้บริหารสถานศึกษามีอาชีพ ในยุคนิวนอร์มัล. *วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย* 17(2)
- ชัยยนต์ เพาพาน. (2559). *การจัดการศึกษาเพื่อพัฒนาท้องถิ่นสู่ประชาคมอาเซียน*. การประชุมวิชาการระดับชาติครูศาสตร์ ครั้งที่ 1 หัวข้อ "ทิศทางการศึกษาในศตวรรษที่ 21" : มหาวิทยาลัยกาฬสินธุ์.
- ชูศรี วงศ์รัตน์. (2546). *เทคนิคการใช้สถิติเพื่อการวิจัย*. กรุงเทพฯ : อักษรการพิมพ์.
- ณัฐริการ์ แก่นดีลัง. (2556). *ทักษะด้านมนุษยสัมพันธ์ของผู้บริหารสถานศึกษาตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัชยมศึกษา เขต 5. คุรุศาสตร์มหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏเทพสตรี*.
- ไทยคู่ฟ้า. (2560). *Thailand 4.0 ขับเคลื่อนอนาคตสู่ความมั่นคง มั่งคั่ง ยั่งยืน*. วารสารไทยคู่ฟ้าออนไลน์. [ออนไลน์]. 33 (1). เข้าถึงได้จาก : <https://spm.thaigov.go.th/FILEROOM/spm-thaigov/DRAWER004/GENERAL/DATA0000/00000368.PDF>. สืบค้นเมื่อ 20 มกราคม 65
- บุญส่ง กรุงชาติ .(2561). *ทักษะการบริหารในศตวรรษที่ 21 ของผู้บริหารสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาศรีนครินทร์ เขต 3. วิทยานิพนธ์ครุศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย: มหาวิทยาลัยราชภัฏบุรีรัมย์*.
- แผนการศึกษาแห่งชาติ. (2560). *แผนการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2560 – 2579*. กรุงเทพฯ : สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา

- พรทิพย์ เพ็งกลัด. (2560). *การสื่อสารของผู้บริหารกับมาตรฐานการปฏิบัติงานของครู โรงเรียนมัธยมศึกษาใน จังหวัดกาญจนบุรี*. หลักสูตรศึกษาศาสตรมหาบัณฑิตมหาวิทยาลัยศิลปากร.
- มณฑาทิพย์ นามนุ. (2561). *ทักษะของผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาปทุมธานี เขต 2*. ปรินญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษาคณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี
- ศราวุธ เมืองคำ. (2563). *คุณลักษณะอันพึงประสงค์ของผู้บริหารสถานศึกษาในยุคประเทศไทย 4.0 ที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพของสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษา มัธยมศึกษาเขต 18 จังหวัดระยอง*. ปรินญาครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหาร การศึกษา มหาวิทยาลัยราชภัฏรำไพพรรณี
- ศวิสมน แป้นทิม. (2563). *คุณลักษณะผู้บริหารสถานศึกษาในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อคุณภาพ ผู้เรียนในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาประถมศึกษาชลบุรี เขต 2*. *วารสารเซนต์จอห์น*. 23(32) 180-197
- สัตตบุษย์ โพธิรุท. (2564). *ทักษะการบริหารของผู้บริหารโรงเรียนในศตวรรษที่ 21 ที่ส่งผลต่อ ประสิทธิภาพโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ศึกษามัธยมศึกษา เขต 21*. *ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษ มหาวิทยาลัยราชภัฏสกลนคร สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน*. (2564). *แจ้งกรณีเรียนออนไลน์ เน้นเลือกรูปแบบให้เหมาะสมกับนักเรียน*. [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <https://www.obec.go.th/archives/461482>. สืบค้นเมื่อ 23 กรกฎาคม 65.
- อมรา ปานศรีแสง. (2564). *ความสัมพันธ์ระหว่างทักษะการสื่อสารของผู้บริหารสถานศึกษา กับประสิทธิภาพในการบริหารสถานศึกษาของผู้บริหารสถานศึกษา โรงเรียนสังกัด กรุงเทพมหานคร สำนักงานเขตบึงกุ่ม*. *ครุศาสตรมหาบัณฑิต สาขาการบริหารการศึกษ มหาวิทยาลัยราชภัฏพระนคร*
- Cronbach, L. J. (1990). *Essentials of psychological testing* (5th ed.). New York : Harper Collins Publishers.(pp.202-204)
- Robert V.Krejcie, and Daryle W. Morgan. (1970). *Determining Sample Size for Research Activities*. *Journal for Educational and Psychological Management*. (1970) November